

Sygn. akt III AUa 354/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Teresa Czekaj (spr.)
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Protokolant: sekr. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2013 r. w Lublinie

sprawy ze skargi H. K.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 13 czerwca 2012 roku w sprawie IV U 881/11

w przedmiocie wypłaty zawieszony emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 15 lutego 2013 r. sygn. akt IV U 1108/12

I. uchyla częściowo zaskarżony wyrok w punkcie I w zakresie ustalenia wypłaty emerytury od dnia 22 listopada 2012 roku i umarza postępowanie;

II. oddala apelację w pozostałej części.

Sygn. akt III AUa 354/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 października 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w S. na podstawie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wstrzymał z dniem 1 października 2011r. wypłatę emerytury pobieranej przez H. K. z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia.

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2012 r., sygn. akt IV U 881/11 Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie ubezpieczonej od tej decyzji. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 5 lipca 2012 r.

W dniu 21 grudnia 2012 r. ubezpieczona złożyła w Sądzie Okręgowym w Siedlcach skargę o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 13 czerwca 2012 r., sygn. akt IV U 881/11 powołując się na dyspozycję art. 401¹ k.p.c. Jako podstawę wznowienia autorka skargi wskazała wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12, którym stwierdzono niekonstytucyjność art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Skarżąca wywodziła, że wyrok Sądu Okręgowego został oparty na normie prawnej uznanej za niezgodną z Konstytucją, toteż zachodzi podstawa do wznowienia postępowania. W konsekwencji podnoszonych wywodów H. K. zażądała zmiany zaskarżonej decyzji poprzez podjęcie wypłaty emerytury poczynając od 1 października 2011 r. wraz z odsetkami.

W odpowiedzi na skargę organ rentowy wniósł o jej oddalenie ewentualnie o zmianę wyroku Sądu Okręgowego poprzez zmianę decyzji z dnia 10 października 2011 r. i podjęcie wypłaty emerytury od 28 listopada 2012 r., tj. od daty wpływu skargi do organu rentowego. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że przepisy ustawy emerytalnej nie przewidują wypłaty emerytury za okres wsteczny, w interesie emeryta leży więc, aby wniosek o podjęcie wypłaty zawieszanej emerytury zgłosić niezwłocznie po wejściu w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, co nastąpiło w dniu 22 listopada 2012 r. Dopiero od tej daty przepis art.103a ustawy emerytalnej jest niezgodny z Konstytucją w stosunku do osób, które prawo do emerytury nabyły przed dniem 1 stycznia 2011 r. Ewentualne dochodzenie przez emerytów wypłaty zawieszanej emerytury za okres od dnia zawieszenia wypłaty do 22 listopada 2012 r. mogłoby nastąpić w ramach odszkodowania od Skarbu Państwa za tzw. delikt legislacyjny na podstawie art. 417.1 k.c.

Sąd Okręgowy wznowił postępowanie odwoławcze i w jego toku ustalił, że H. K. wystąpiła w dniu 18 marca 2009 r. do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Pozostawała wówczas w zatrudnieniu w ramach umowy o pracę i pozostaje w stosunku pracy do chwili obecnej. Decyzją z dnia 26 marca 2009 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do świadczenia, poczynając od dnia 1 marca 2009 r., zaś decyzją z dnia 10 października 2011 r. zawiesił wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011 r. w związku z kontynuowaniem przez H. K. zatrudnienia.

Sąd Okręgowy uznał, że zawarte w skardze wnioski zasługują na uwzględnienie. W stanowiącym podstawę skargi wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz.1726 ze zm.) w związku z art.103a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm.), dodanym przez art.6 pkt 2 w/w ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Przyczyną zawieszenia wypłaty emerytury H. K. były wskazane wyżej uregulowania, tj. przepis art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. w zw. z art.103 a ustawy z 17 grudnia 1998 r. emerytalnej. W chwili przyznania wnioskodawczyni emerytury, tj. w dniu 1 marca 2009 r. nie obowiązywał przepis art.103 a ustawy emerytalnej, w świetle którego nie można, pod rygorem zawieszenia prawa do emerytury, łączyć wypłaty emerytury z przychodem z tytułu zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Taki stan prawny pozwalał ubezpieczonej pobierać emeryturę obok wynagrodzenia za pracę aż do dnia 1 października 2011 r., kiedy to na mocy niezgodnego z Konstytucją przepisu art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury, stosując przepis art.103 a ustawy emerytalnej dodany do niej z dniem 1 stycznia 2011 r. Zastosowanie do ubezpieczonej niezgodnych z ustawą zasadniczą przepisów ustawy stanowiących podstawę wydania wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie IV U 881/11, a uprzednio decyzji organu rentowego z dnia 10 października 2011 r., czyni w ocenie Sądu pierwszej instancji, skargę zasadną.

Sąd Okręgowy nie podzielił przy tym stanowiska organu rentowego, że podjęcie wypłaty emerytury jest możliwe dopiero od dnia złożenia skargi o wznowienie postępowania, ewentualnie od daty ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego (tj. 22 listopada 2012 r.). W ocenie tego Sądu, pozwany nietrafnie wywodzi, że dopiero od daty ogłoszenia wyroku Trybunału zakwestionowane przepisy należy uznać za niezgodne z Konstytucją. Zdaniem Sądu Okręgowego, omawiane przepisy są niekonstytucyjne od daty ich ustanowienia i z tą datą utraciły moc obowiązującą, a jedynie z datą późniejszą Trybunał Konstytucyjny stwierdził istnienie tej niezgodności.

Odnosząc się do powołanego organu rentowego przepisu art. 417.1§1 k.c., Sąd wskazał, że nie mógłby on stanowić na gruncie tej sprawy podstawy dochodzenia roszczeń o wypłatę emerytury za okres od chwili jej zawieszenia do dnia 22 listopada 2012 r., lecz miałyby ewentualnie zastosowanie w odniesieniu do takich sytuacji, w których ubezpieczeni, aby móc pobierać emeryturę, zrezygnowali ze stosunku pracy i w ten sposób ponieśli szkodę w postaci utraty wynagrodzenia, które mogliby uzyskać, gdyby pozostali w zatrudnieniu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd pierwszej instancji w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 412 § 2 k.p.c. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie IV U 881/11 oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 10 października 2011r. w ten sposób, że ustalił prawo H. K. do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011r.

W punkcie drugim Sąd przekazał wniosek H. K. o wypłatę odsetek od zaległych świadczeń do rozpoznania organowi rentowemu, stwierdził bowiem, że kwestia ta nie była przedmiotem decyzji organu rentowego, ani wyroku Sądu z 13 czerwca 2012 r.

Apelację od tego wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając rozstrzygnięcie zawarte w punkcie pierwszym i domagając się jego zmiany poprzez oddalenie skargi w zakresie przyznania ubezpieczonej prawa do wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. oraz umorzenie postępowania w zakresie przyznania prawa do wypłaty emerytury od dnia 22 listopada 2012 r.

Autor apelacji zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103 a ustawy emerytalnej, w związku z art.190 ust. 3 Konstytucji RP, poprzez błędną wykładnię tych przepisów i ustalenie ubezpieczonej prawa do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011r.

W uzasadnieniu apelacji wskazano, że utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego rodzi spory w doktrynie, jednakże w ocenie apelującego, następuje ona z chwilą wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego i orzeczenie to ma charakter konstytutywny, na co wskazuje wykładnia semantyczna art. 190 Konstytucji. Utracić moc obowiązującą może bowiem tylko przepis, który wcześniej obowiązywał. Autor apelacji dodał, że Konstytucja nie pozostawia wątpliwości, iż utrata mocy obowiązującej przepisu nie może nastąpić wcześniej, niż ogłoszenie wyroku Trybunału, w przeciwnym wypadku nie miałyby sensu upoważnienia zawarte w art. 190 ust 3 Konstytucji do określenia przez Trybunał innego terminu utraty mocy obowiązującej.

Za prospektywnym działaniem orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego przemawia również, zdaniem autora apelacji okoliczność, że Konstytucja nie formułuje wprost ogólnego nakazu rozciągnięcia efektów orzeczenia na wcześniejsze zdarzenia prawne, a odstępstwo od zakazu wstecznego działania prawa wymagałoby wyraźnego uregulowania. Dodał że Konstytucja zakłada w pewnych sytuacjach nakaz obowiązywania normy niezgodnej z Konstytucją w wypadku odroczenia wejścia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w życie. Uznanie, że z chwilą utraty mocy obowiązującej norma prawna „wypada” z systemu prawa z mocą wsteczną, byłoby przejawem nieracjonalności legislatora.

Autor apelacji podniósł, że Konstytucja w art. 190 ust. 4 samodzielnie określa granice retroaktywności orzeczeń, przewidując możliwość zmiany orzeczenia w wyniku wznowienia postępowania lub innego odpowiedniego trybu przewidzianego ustawą. Wskazał też, że utrata mocy obowiązującej nie oznacza unieważnienia istniejącego wcześniej stanu prawnego, które prowadziłyby do automatycznego unicestwienia z tą chwilą wszystkich wcześniejszych

konsekwencji prawnych. Zdaniem apelującego, retroaktywny skutek rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego mógłby powodować paraliż instytucji państwa.

W dalszych wywodach apelujący przywołał wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2004 r., II UK 274/04 oraz uchwały tego Sądu z dnia 27 kwietnia 2004 r., II UZP 2/04 i z 10 listopada 2004 r., II UZP 9/04, wydane na gruncie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, a ponadto na wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 września 2012 r., III AUa 117/12, wydany w oparciu o art. 103a ustawy emerytalnej, w których to orzeczeniach wyrażono pogląd, że zawieszenie prawa do emerytury w przypadku pozostawania w dotychczasowym zatrudnieniu, jest zasadne i nie narusza zapisów Konstytucji. Wskazał też na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04, którym orzeczono o zgodności art. 103 ust. 2 a ustawy emerytalnej z Konstytucją.

W konsekwencji tych wywodów apelujący podniósł, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12 został ogłoszony w dniu 22 listopada 2012 r. i począwszy od tego dnia utraciły moc prawną zakwestionowane nim przepisy. Tym samym wskazany wyrok nie ma zastosowania do okresu przypadającego przed dniem 22 listopada 2011 r.

Dodatkowo podniesiono, że organ rentowy decyzją z dnia 12 lutego 2013r. postanowił o pojęciu wypłaty świadczenia H. K. od dnia 22 listopada 2012r. do dnia 28 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna tylko w części, a mianowicie w zakresie, w jakim zmierza do korekty rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji w przedmiocie podjęcia wypłaty emerytury od dnia 22 listopada 2012 r.

W toku rozpoznawanej sprawy, przed zapadnięciem skarżonego wyroku, organ rentowy wydał decyzję z dnia 12 lutego 2013 r., którą podjął wypłatę świadczenia H. K. od 22 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r. (k. 137 a.r.), a zatem częściowo zaspokoił żądanie wnioskodawczynie. W tym zakresie zaistniała więc sytuacja opisana w zdaniu pierwszym art. 477¹³ k.p.c., skutkująca koniecznością umorzenia postępowania odwoławczego.

W świetle przywołanego przepisu zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy.

Mając powyższe na uwadze, należało na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. dokonać korekty orzeczenia Sądu Okręgowego zawartego w punkcie pierwszym, poprzez jego uchylenie w zakresie ustalenia prawa do wypłaty emerytury od dnia 22 listopada 2012 r. i umorzenie postępowania, co znalazło swoje odzwierciedlenie w punkcie pierwszym wyroku Sądu Apelacyjnego.

W pozostałym zakresie apelacja organu rentowego jest niezasadna.

Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne jak i rozważania prawne, poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97 OSNC Nr 3 z 1999 r., poz. 60).

Apelujący kwestionuje wyrok Sądu pierwszej instancji ustalający prawo wnioskodawczynie do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. powołując się na pogląd, w świetle którego utrata mocy obowiązującej przepisu prawa uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ma miejsce najwcześniej od daty ogłoszenia wyroku Trybunału.

Sąd Apelacyjny nie podziela tego poglądu.

W doktrynie i orzecznictwie odnośnie skutków wyroków Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się ich zróżnicowanie zależnie od treści orzeczenia. Przede wszystkim skuteczność czasową swoich orzeczeń może określać Trybunał i

wtedy orzeczenie wywołuje skutek od tej daty. Jednak zdecydowana większość orzeczeń, w tym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. dotyczący konstytucyjności art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, nie zawiera stanowiska dotyczącego ich skuteczności czasowej, dlatego też należy rozstrzygnąć, jaki jest skutek takich orzeczeń. Zgodzić należy się z apelującym co do tego, że w doktrynie trwa spór, czy orzeczenia Trybunału są skuteczne *ex nunc*, czyli, że działają dopiero od opublikowania sentencji orzeczenia w Dzienniku Ustaw, czy też *ex tunc*, co oznacza, że orzeczenie Trybunału ma skutek wsteczny, czyli usuwa zakwestionowaną normę prawną od chwili jej wejścia do systemu prawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa jednakże pogląd, który Sąd Apelacyjny podziela, iż orzeczenia Trybunału są skuteczne *ex tunc*.

W wyroku z dnia 20 maja 2008 r. I CSK 379/08 (OSNC 2009/12/172) Sąd Najwyższy stwierdził, że problem skuteczności orzeczeń Trybunału należy rozważać na poziomie wykładni funkcjonalnej i w powiązaniu z pozycją ustrojową Trybunału. Sąd Najwyższy, analizując pozycję ustrojową Trybunału, podkreślił, że jest on „bardziej sądem niż ustawodawcą, w przeciwieństwie bowiem do ustawodawcy nie ma bezpośredniej legitymacji pochodzącej z powszechnych wyborów. Działanie Trybunału jest rodzajem postępowania sądowego, do którego w sprawach nieuregulowanych stosuje się k.p.c., Trybunał jest sądem prawa, gdyż spór dotyczy samego prawa, a nie interpretacji lub zastosowania. Podstawowe zadanie Trybunału to stwierdzenie niezgodności norm prawnych z normami prawnymi wyższego rzędu w hierarchii źródeł prawa, ma ono charakter ustalający, a nie kształtujący. Trybunał orzeka o niezgodności z Konstytucją, ale niezgodność ta nie istnieje wyłącznie w chwili orzekania przez Trybunał, lecz występuje wcześniej. Z dogmatycznego punktu widzenia chwila badania przez Trybunał wzajemnej relacji norm nie jest istotna, znaczenie ma to, odkąd w systemie prawnym pojawia się norma prawa niższego rzędu niezgodna z normą prawną nadrzędną. Pozwala to przyjąć, że - co do zasady - orzeczenia Trybunału mają moc wsteczną, są skuteczne *ex tunc*.”

Przedstawione stanowisko Sądu Najwyższego Sąd Apelacyjny podziela w całej rozciągłości. Należy zgodzić się z poglądem, w świetle którego przy orzeczeniach Trybunału o charakterze kasatoryjnym, czyli orzekającym, jak w niniejszym przypadku, o niekonstytucyjności zakwestionowanego przepisu, dotychczasowa norma prawna jest ostatecznie eliminowana z systemu prawnego od daty jej wprowadzenia do obrotu prawnego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, jedynie przy takim założeniu możliwa jest do osiągnięcia pełna i skuteczna ochrona konstytucyjności porządku prawnego w państwie.

Autor apelacji nie przedstawił przekonujących argumentów pozwalających na przyjęcie odmiennego poglądu.

Stanowiska apelującego nie potwierdza w szczególności treść zdania pierwszego art. 190 ust 3 Konstytucji, w świetle którego orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, o której mowa w art. 190 ust. 3 Konstytucji RP oznacza, iż niekonstytucyjny akt normatywny jest derogowany z systemu prawnego w sposób bezwzględny i bezwarunkowy, w konsekwencji nie może być stosowany również do oceny stanów faktycznych ukształtowanych w czasie, gdy jeszcze obowiązywał. Wyjątek od tej reguły odnosi się tylko do wypadków, gdy Trybunał odroczy w czasie utratę mocy obowiązującej niekonstytucyjnego aktu normatywnego lub gdy w sentencji tzw. wyroku aplikacyjnego wyłączy wprost wsteczne działanie niekonstytucyjnego przepisu. Oba te wyjątki jedynie potwierdzają regułę, zgodnie z którą orzeczenia Trybunału mają moc wsteczną. Niemniej żaden z tych przypadków nie ma miejsca w tej sprawie.

Również powoływana przez apelującego dyspozycja art. 190 ust. 4 Konstytucji nie potwierdza poglądu o skuteczności wyroków Trybunału Konstytucyjnego *ex nunc*. Przeciwnie, przewidziana w tym przepisie możliwość sanowania rozstrzygnięć opartych na akcie normatywnym, uznanym następnie przez Trybunał za niezgodny z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, wynika właśnie z założenia, że wyrok Trybunału ma skutki retroaktywne, a przez to zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy z pominięciem niekonstytucyjnego przepisu.

Bezprzedmiotowe są na tle omawianego problemu, rozważania apelującego na temat zasady niedziałania prawa wstecz, ponieważ skutkiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego nie jest wprowadzenie do systemu prawnego nowego przepisu prawa z datą wsteczną, lecz jedynie eliminacja niekonstytucyjnego przepisu. Przypomnieć ponadto

należy, że na gruncie tej sprawy sam ustawodawca na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. rozciągnął stosowanie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS - przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego - na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., czyli w czasie obowiązywania regulacji niezawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego. Uchylenie niekonstytucyjnych przepisów art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. i art. 103 a ustawy emerytalnej, od momentu ich wejścia w życie, przywróciło właśnie w stosunku do tej grupy ubezpieczonych zasady, które obowiązywały w momencie przejścia tych osób na emeryturę.

Nietrafnie apelujący powołuje się na poglądy judykatury wyrażone przed wydaniem przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., wskazujące na zasadność zawieszenia wypłaty emerytury w trybie art. 103a ustawy emerytalnej. Wobec stwierdzenia niekonstytucyjności art. 103a ustawy emerytalnej w stosunku do osób, które tak jak wnioskodawczyni, nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., poglądy powyższe straciły swoją aktualność do sytuacji tej grupy osób.

Niezasadnie też apelujący odnosi się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04, ponieważ wyrokiem tym Trybunał Konstytucyjny rozstrzygał inną kwestię prawną, aniżeli w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12. Podstawową różnicą w analizowanych przypadkach jest to, że w sprawie o sygn. SK 45/04 Trybunał oceniał przepis prawa materialnego, tj. art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przedmiotem kontroli Trybunału była zatem istota tej regulacji, tj. uzależnienie realizacji prawa do emerytury od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy przez emeryta. Tymczasem regulacja, będąca przedmiotem kontroli w sprawie K 2/12, wynika z art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r., będącego przepisem intertemporalnym. Przepis o takiej treści nie był kontrolowany w sprawie o sygn. SK 45/04. Ustawa z 21 stycznia 2000 r. nie zawierała bowiem żadnych przepisów intertemporalnych. Stanowiła jedynie, że art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2000 r. W sprawie K 2/12 przepis art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie był kwestionowany co do istoty, lecz jedynie jako pozostający w związku z art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. Zasadniczy problem dotyczył zaś w tej sprawie rozciągnięcia na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. regulacji zawartej w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS na osoby, które nabyły prawo do emerytury przed jego wejściem w życie.

Reasumując, Sąd Apelacyjny uznał, że stanowisko prezentowane w apelacji jest nietrafne. Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 ma skutki retroaktywne, a w rezultacie, że utrata mocy obowiązującej zakwestionowanych nim przepisów nastąpiła od daty ich wejścia w życie. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji zasadnie rozpoznał kwestię wypłaty emerytury H. K., która z uwagi na datę nabycia prawa do emerytury, to jest 1 marca 2009 r., jest objęta wymienionym rozstrzygnięciem Trybunału, z odniesieniem się do stanu prawnego, jaki obowiązywał zanim do ustawy o emeryturach i rentach z FUS został dodany art. 103a.

Oceniając skutki wyroku Trybunał wypowiedział się, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. W stosunku do tych osób przepis art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy emeryturach i rentach z FUS utracił moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 r. (Dz.U. z 2012 roku, poz. 1285).

Przed wprowadzeniem tego przepisu nie istniał wymóg rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do emerytury. Ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz.1507) uchylony został z dniem 8 stycznia 2009 r. ust. 2a art. 103 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 37 pkt 5b cyt. ustawy). Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Od dnia 1 stycznia 2011 r. przepis ten ponownie został wprowadzony do ustawy o emeryturach i rentach z FUS jako art. 103a – z mocy art. 6 pkt 2 w zw. z art. 30 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (...). Ubezpieczonym, którzy nabyli prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. była wypłacana emerytura, mimo kontynuowania zatrudnienia u pracodawcy, na rzecz którego wykonywali je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, gdyż nie obowiązywały w tym zakresie żadne ograniczenia.

W związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. prawo do wypłaty emerytury dla tej grupy ubezpieczonych zostało zachowane. Z mocy art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (...) przepis art. 103a cyt. ustawy emerytalnej znajdował zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem jego wejścia w życie - poczynając od dnia 1 października 2011 r., dlatego też od tej daty organ rentowy wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę emerytury. Tym samym od tej daty wnioskodawczyni zachowała prawo do wypłaty emerytury, o czym Sąd Okręgowy zasadnie orzekł, nie dopuszczając się przy tym zarzucanej obrazy przepisów prawa materialnego.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w zakresie, w jakim ustala H. K. prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r., jest zasadny, zaś apelujący nie przedstawił argumentacji, która mogłaby zmienić tę ocenę. Z tych względów apelacja organu rentowego podlegała w tej części oddaleniu, o czym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. w punkcie drugim wyroku.